

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Recep AKDAĞ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Aylin NAZLIAKA
Ankara Milletvekili

Damacana Suları Hakkında Sağlık Bakanlığı tarafından 03.08.2012 tarihinde bir basın açıklaması yapılmıştır. Damacana sularda kirlilik olduğu haberinin medyada yer almasından yaklaşık iki hafta sonra kapsamlı olarak yapılan bu açıklama kamuoyundaki endişeleri ve vatandaşlarımızın kafasındaki soru işaretlerini gidermemiştir.

Söz konusu açıklamada;

“Ülkemizde halen damacana dolumu yapan 254 ruhsatlı su tesisinin tamamı yeniden değerlendirilmiştir. Temmuz ayında yapılan denetimler esnasında ruhsatlı kaynaklar dışında izinsiz kaynak kullanımına ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Denetimlerde, mevzuat hükümlerine uygun olarak numuneleri alınan ve tekraren yapılan analiz sonuçlarına göre Türkiye genelinde faaliyeti olan dolum tesislerinden 28 Temmuz 2012 tarihli açıklamamızda bildirilmiş olanlara ilaveten uygunsuzluk tespit edilen damacana suyu markaları şunlardır: Gençsu, Karlık Madran, Alka Madran, İvriz Su, Beysu, EDK Lara, Hünkar, Revan, Buzdağ, Kardelen, İdeal, Hazar Vox Nida, Bahçeayran, Esensu Özayran, Kabalak. Bulunan olumsuzluklar ilgili markaların diğer ürünlerinde değil sadece damacana sularında tespit edilmiştir. Bakanlığımızca dolum tesislerinde uygunsuzluk tespit edilen markaların üretimleri geçici olarak durdurulmuş ve mevzuata göre cezai işlem uygulanmıştır.

Bu firmaların (önceki açıklamamızda isimleri bildirilen 5 su markası dâhil) tespit edilen uygunsuzluklarını giderdiklerini ispatlamaları halinde üretimlerine devam etme izni verilebilecektir. Türkiye genelinde piyasaya arz edilmiş ürünlerden satış noktalarından örnekler alınarak, 1418 ürün Halk Sağlığı Laboratuvarlarında incelemeye alınmıştır. Uygunsuzluk tespit edilen ürünler 114 adettir. Bunların toplanan numuneler içindeki oranı yüzde 8'e tekabül etmektedir.

Ancak satış noktalarındaki inceleme sonuçlarından hareketle, bu firmaların piyasadaki tüm damacana ürünlerinin uygunsuz olduğu anlamı çıkarılmamalıdır. Halkımızın sağlığına zarar verebilecek içme suyu ürünlerine asla müsamaha etmeyeceğimizi bütün ilgililere bir kez daha hatırlatıyoruz.” denilmiştir.

Damacana sulardaki kirliliğinin yanında insan sağlığı açısından tehdit oluşturan bir diğer konuya pet şişe ve damacanalardan suya geçme olasılığı bulunan bazı kimyasallardır. Pet ve damacanalarda bulunan son kullanma tarihi su ile değil pet şişe ve damacanalardan suya kimyasal geçme süresiyle ilgilidir.

Özellikle suların damacanalarda uzun süre kalması ya da uzun süre güneşe maruz olması nedeniyle polikarbon içerikli pet şişe ve damacanalardan suya bazı kimyasallar geçmektedir. Bu maddelerden biri de antimondur. Vücuda hangi yolla girmiş olursa olsun özellikle ciğerler, mide ve bağırsak bölgesinde toplanan antimonun, akut veya kronik etkileri temel olarak mide kasılmaları, mide ağrıları, kusma, deride kızarıklık ve açılan yaralardır. Uzun süreli alınmaları durumunda ise ciğerlerde ve bronşitler üzerinde negatif etkileri görülmektedir. Ancak antimon bileşiklerine ait en çarpıcı etki kalp ritmini bozması ve sinir sistemi üzerinde düzeltilemez tahribatlara yol açmasıdır. Dünya Sağlık Örgütüne göre içme suyundaki antimon değerinin 5 *mikrogram/L* den az olması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1- Sağlığına zararlı su satan firmaların açıklanmasında neden gecikme yaşanmıştır? Açıklamanın gecikmesi nedeniyle vatandaşlarımız yaklaşık iki hafta boyunca sağlıklı zararlı suları tüketmişlerdir. Bu durumun sorumlusu kimdir?

2- Sağlık Bakanlığı'nın açıkladığı firmaların dışında başka firmalar olduğuna ilişkin iddialar doğru mudur?

3- Sattığı suda kirlilik tespit edilen firmaların suyunda ne türden bir kirliliğe rastlandığı, kirliliğin boyutları ve insan sağlığına etkileri konusunda neden bir açıklama yapılmamıştır?

4- Dünya Sağlık Örgütü'ne göre içme suyundaki antimon değerinin 5 *mikrogram/L* den az olması gerekmektedir. Kirlilik saptanan sulardan kaçında antimon değeri 5 *mikrogram/L*'den yüksektir? Bunlar hangi markalardır?

5- İnsan sağlığına zararlı su sattığı tespit edilen firmalar 2011 ve 2012 yılında kaç defa denetlenmiştir? Denetlenme tarihleri ve kapsamı nedir? Bu firmalara kesilen ceza miktarı nedir? Açılan idari ve adli soruşturma var mıdır? Sonuçları nedir?

6- Bakanlık yurt çapında kaç personelle su dolum tesisleri, satış noktaları ve suları denetlemektedir? Personel sayısı ve denetlemeler yeterli midir? Kaç laboratuvarla hizmet verilmektedir? Bu laboratuvarlar hangi illerimizde bulunmaktadır?

7- Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan basın açıklamasında "Halkımızın sağlığına zarar verebilecek içme suyu ürünlerine asla müsamaha etmeyeceğimizi bütün ilgililere bir kez daha hatırlatıyoruz." İfadesi yer almaktadır. Sağlık Bakanlığı'nın kirliliği su satan markalar açıklamasından sonra listesinde yer alan firmaların su satmaya devam ettikleri bilinmektedir. Bu durum sağlığına zarar suların satışına müsamaha gösterildiği anlamına gelmez mi? Kurumlar arasındaki koordinasyonsuzluğun faturası halkımıza mı ödetilmektedir?

8- Sağlık Bakanlığı web sayfasından su satan firmaların su kalitesi ve kirlilik durumunu her ay düzenli olarak yayınlanamaz mı? Bu konuda yapılan bir çalışma var mıdır?

9- Pet şişe ve damacanalardan suya geçen ve insan sağığına zarar veren maddeler bilinmektedir. Pet şişe ve damacanalardan malzeme kalitesi kontrol edilmekte midir? Bu güne kadar kaç firmada pet şişe ve damacanalardan kimyasal açıdan kontrol edilmiştir? Sonuçları nedir?

10- Uzmanlar pet şişe ya da damacananın atık malzemeden imal edilmesi ve damacanalardan kullanım sayısıyla bağılı olarak zararlı maddelerin suya geçişinin arttığını ifade etmektedir? Pet şişe ve damacanalardan için bu türden bir denetim yapılmakta mıdır? Bu kapsamda toplatılan damacana sayısı nedir?

11- Medyada Sağık Bakanlığı'nın damacanalardan çipli sistemle takip edileceğı haberleri yer almıştır. Teknolojinin ulaştığı nokta dikkate alındığında mevcut dolum tesisleri ve su markalarını iki haftada inceleyemeyen bir Bakanlığı'nın bu türden bir uygulamayı hayata geçirmesi ve sağılıklı şekilde işletmesi gerçekçi görünüyor mu?

12- Mevcut kaynak ve firmaları denetlemekte yetersiz kalan bir Bakanlığı'nın dünyada ilk kez uygulanacak böyle bir sistemi hayata geçirebilmesi inandırıcı mıdır? Bu sistemin maliyeti ne olacaktır? Firmalar tarafından mı bakanlık tarafından mı karşılanacaktır? Sağık Bakanlığı'nı açıklamalarla kamuoyunu oyalamak yerine yeterli eleman ve sıklıkla su dolum tesislerini, dağıtım noktaları ve piyasaya sürülen ürünleri denetlemesi gerekmez mi?